

# Charita



časopis Slovenskej katolíckej charity

štvrtročník No. 4 2006

## Agentúry domácej starostlivosti

## Neprispievajte

podomovým vyberačom

## Vianoce v charite



Charita  
SLOVENSKÁ KATÓLICKA  
blízko pri človeku



## EDITORIAL

Denne sú v masmédiách informácie o neustále narastajúcich potrebách trpiacich - chorobou, starnutím, osamotením, rôznymi živelnými pohromami - na celom svete. Úloha, ako im pomôcť, sa zdá byť neriešiteľná. Jeden televízny reportér položil Matke Tereze otázku: Nie je to, čo robíte, len kvapkou v mori? Usmiala sa a odpovedala jednoducho: Áno, ale práve z kvapiek sa to more skladá.

Ako pomôcť, cestu, ktorou máme ísť, nám jasne ukazuje Nový zákon napríklad v podobenstve o milosrdnom Samaritánovi (Lk10, 25 - 37), ktorý sa ujal zraneného na ceste. Zaujímavé sú slová o poslednom súde „... lebo hladný som bol a dali ste mi jesť, bol som smädný a dali ste mi piť, bol som chorý a navštívili ste ma...“ (Mt 25, 31 - 36).

Silu a príklad môžeme čerpať zo života svätých. Sv. Pachonius zriadil ošetrovne pre chorých. Sv. Bazil Veľký je zakladateľom moderných nemocníc, ktoré antický svet nepoznal. Sv. Martin polovicou svojho plášťa zahalil polonahého žobráka. Sv. Ján Almužník (jeho telesné pozostatky sú uložené v Dóme sv. Martina v Bratislave) sa staral o výživu 7 500 chudobných, ktorých volal svojimi pánmi. Sv. Alžbeta (patronka charity) sa starala o chudobných a chorých.

Pomoc bližným v núdzi sa stávala už od samého začiatku Cirkvi jedným zo základných pilierov jej života. Sú to služby pomáhajúcej lásky - caritas. Aj dnes pôsobia vo svete charitatívne organizácie. Jednou z nich je aj Slovenská katolícka charita, ktorá milosrdnú lásku prejavuje skutkami. Táto láska má byť spojená s láskou k Bohu a svedectvom viery. Má byť svedectvom, že evanjelium sa dá žiť v praktickom živote.

Skutočná láska sa nesmie obmedzovať len na vlastnú rodinu a priateľov, ale na všetkých bližných. Každý človek je našim bližným, v ktorom máme vidieť samého Ježiša. Nemôžeme pomôcť všetkým. Stačí „malými kameňkami Lásky“ naplniť mozaiku nášho života. Vyprosujem všetkým, ktorí prispievajú svojimi kameňkami Lásky (či už ošetrovateľskou starostlivosťou, opatrovateľskou službou, duchovnou podporou, svojou profesionalitou a otvoreným srdcom) Božie požehnanie a vela darov Ducha Svätého.

Nech je našim mottom tvrdenie z Druhého listu Korintánom: „Lebo nás ženie Kristova láska“ (5,14).  
Mgr. Dagmar Chanáthová  
koordinátorka projektu ADOS, GKDCH Prešov

Slovenská katolícka charita (SKCH) je neštátna nezisková organizácia, ktorá poskytuje charitatívne, sociálne, zdravotnícke a výchovno-vzdelávacie služby všetkým ľuďom v núdzi bez ohľadu na rasu, národnosť, vierovyznanie a politické zmysľanie.

Právnu formou SKCH je „Účelové zariadenie Cirkvi a náboženskej spoločnosti“, ktoré zriadila Konferencia biskupov Slovenska a je samostatnou právnickou osobou. V zmysle Kódexu kanonického práva je SKCH konfederáciou verejných združení; tvoria ju arcidiecézne a diecézne charity, Bratislavská katolícka charita a Sekretariát Slovenská katolícka charita, ktoré sú samostatnými subjektmi s vlastnou právnou subjektivitou.

### ADRESÁR SKCH

#### Slovenská katolícka charita

**Sekretariát**  
Adresa: Kapitulská 18,  
814 15 Bratislava  
Tel.: ++421-2-5443 1506, 5443 2503  
Fax: ++421-2-5443 3097  
E-mail: info@charita.sk  
http://www.charita.sk/  
Účet: 683221653/7500

#### Bratislavská katolícka charita

Adresa: Heydukova 12,  
811 08 Bratislava  
Tel.: 02-5296 4566,  
Fax: 02-5292 0275  
E-mail: bkch@ba.psg.sk  
http://www.charitaba.sk/  
Účet: 4010078918/3100  
Ludová banka Bratislava

#### Bratislavsko-trnavská arcidiecézna charita

Adresa: Hlavná 43, 917 00 Trnava  
Tel.: 033-5511 396, Fax: 033-5511 397  
E-mail: battarci.charita@stonline.sk  
http://www.charitatt.sk/  
Účet: 10073-412080/4900 Istrobanka

#### Diecézna charita Nitra

Adresa: Samova 4, 950 50 Nitra  
Tel.: 037-772 1738, Fax: 037-772 1798  
E-mail: charita.nr@ba.telecom.sk  
Účet: 691943162/0200 VÚB Nitra

#### Diecézna charita Banská Bystrica

Adresa: Kapitulská 21,  
974 01 Banská Bystrica  
Tel.: 048-472 0272, Fax: 048-472 0271  
E-mail: dcharbb@isternet.sk  
http://www.charitabb.sk/  
Účet: 736841312/0200 VÚB

#### Spišská katolícka charita

Adresa: Jesenského 5,  
052 01 Spišská Nová Ves  
Tel.: 053-4424 519, Fax: 053-4424 519  
E-mail: caritas@nextra.sk  
http://www.caritas.sk/  
Účet: 29634-592/0200  
VÚB Spišská Nová Ves

#### Diecézna charita Rožňava

Adresa: Nám. baníkov 27,  
048 01 Rožňava  
Tel.: 058-7326415  
Účet: 18137 582/0200 VÚB

#### Arcidiecézna charita Košice

Adresa: Bočná 2, 040 01 Košice  
Tel.: 055-6255 317,  
Fax: 055-6255 328  
E-mail: adch-ke@charita-ke.sk  
http://www.charita-ke.sk/  
Účet: 513026193/7500  
ČSOB Košice

#### Gréckokatolícka diecézna charita Prešov

Adresa: Hlavná 2, 080 01 Prešov  
Tel.: 051-7723 970,  
Fax: 051-7723 970  
E-mail: charitagkdch@stonline.sk  
http://www.grkatpo.sk/charita/  
Účet: 28039-572/0200  
VÚB Prešov

#### Gréckokatolícka apoštolská exarchátna charita

Adresa: Dominikánske nám. 13,  
040 01 Košice  
Tel.: 055-6259 454  
Účet: 4 350 228 409/3100  
Ludová banka

## Obsah

### Z DIECÉZNYCH CHARÍT 3

#### TÉMA 4

Agentúry domácej starostlivosti

### ZO SKCH SEKRETARIÁT 7

Neprispiievajte podomovým vyberačom na „charitu“  
Vzdelávanie krízových asistentov

### ROZHOVOR 8

Generálny sekretár Caritas Europa Marius Wanders v Prešove

### CARITAS 9

Konferencia o chudobe a sociálnej inklúzii  
Plánovacia schôdza CE pre rok 2007  
Svetové sociálne fórum

### ROZVOJOVÁ POMOC 10

Pizzeria nádeje

### Z DIECÉZNYCH CHARÍT 11

Vianoce v Charite

### Z DUŠE 11

Príbeh jednej Duše

**STARÝ ČLOVEK SI ZASLŮŽI NAŠU ÚCTU**

14. októbra 2006 sme sa v spolupráci s Farskou charitou a Domom Charitas sv. Kláry v Liptovskom Mikuláši snažili vyjadriť úctu a zároveň pripraviť pekný zážitok starým ľuďom v našej farnosti. Slávnosť sme začali svätou omšou. Obetné dary prinášali naši chorí a ich príbuzní, čím sme vyjadrili vďačnosť za ich utrpenie, ktorým prispievajú k vykupiteľskému dielu Ježiša Krista. Chorý človek prináša utrpenie ako svoj obetný dar a Kristus sa mu dáva ako posila v Eucharistickom Chlebe. Mnohí prijali ako dar od Krista sviatosť pomazania chorých. Nielen duša, ale aj telo potrebuje svoju posilu. Po sv. omši pri východe z kostola si každý našiel citát z Božieho Slova, ktorý pripravili dievčatá z Domu Caritas sv. Kláry. V priestoroch farského úradu sme sa stretli na milom posedení - agapé. Bolo to stretnutie naplnené pozornosťou zdravých k chorým a povzbudením, že staroba, hoci je naplnená často utrpením, môže byť prežívaná za pomoci svojich blízkych zmysluplne a hodnotne.

Sr. Michaela, ADS Liptovský Mikuláš, SpKCH

**DEŇ JESENE**

Prvé slávnostné spoločenské stretnutie žiakov, pedagógov, rodičov a pozvaných hostí v nových priestoroch Spišskej katolíckej charity - Špeciálnej základnej školy a Praktickej školy sv. Maximiliána Mária Kolbeho na Gaštanovej ulici č. 11 v Spišskej Novej Vsi sa uskutočnilo pri príležitosti Dňa jesene, ktorý sa na našej škole konal 25. októbra 2006.

Príprava na tento deň prebiehala v jednotlivých triedach, kde žiaci spolu so svojimi pedagógmi pripravovali workshopy, na ktorých spracovávali ovocie, zeleninu a ďalšie jesenné plody. Pri konkrétnej slávnosti žiaci predviedli svoje zručnosti, vedomosti a talent. Hrali divadlo: „Ťahal dedko repku“ a spievali, zúčastnili sa na vedomostných súťažiach a prezentovali výsledky pripravených workshopov. Jedna skupina sa zamerala na vysvetlenie užitočnosti a použitia včelieho medu. Zopakovali sme si a utvrdili sa v poznatkoch a prínosoch zdravej výživy. Na záver nášho stretnutia sme sa všetci občerstvili chutnými jedlami z medu, ovocia a zeleniny.

Mgr. Mária Petriková, SpKCH

**DEŇ CHARITY V SPKCH**

Deň charity - 17. november - sviatok patrónky katolíckej charity sv. Alžbety Uhorskej si v Spišskej katolíckej charite pripomenuli rôznymi spoločnými podujatiami. Vo farnosti Spišská Nová Ves to bol prog-

ram, ktorý začal ráno o 9.00 v kostole Neopoškvrneného počatia Panny Márie svätou omšou, počas ktorej bola vysluhovaná sviatosť pomazania chorých. Popoludní program pokračoval o 16.00 stretnutím a prednáškou na tému „Nielen korektná láska.“ Teológiu charity vysvetľoval v homílii a na popoludňajšom podujatí duchovný správca Spišskej katolíckej charity ThDr. Štefan Boržík, PhD.

V Dome Charitas sv. Jozefa v Spišskej Novej Vsi si pripomenuli tento sviatok akciou pod názvom „Svetlo v tme“, na ktorej si mamičky v núdzi a mamičky z Materského centra Dietka vypočuli krátku prednášku o živote sv. Alžbety. Po nej v tvorivej dielni spolu s deťmi zhotovovali lampášiky, s ktorými sa vydali na symbolickú vychádzku do blízkeho okolia.

Žiaci a pedagógovia Špeciálnej základnej školy a Praktickej školy sv. Maximiliána Mária Kolbeho v Spišskej Novej Vsi boli navštíviť svojich susedov - starkých, bývajúcich v domove dôchodcov. Ujom a tetám pripravili program a vyrobili darčeky, ktorými im prejavili úctu, vďaku a obdiv za námahu života, ktoré podstúpili aj pre nás - ďalšie generácie.

V Dome Charitas sv. Damiána de Veuster v Spišských Vlachoch pripravili potravinovú výpomoc pre ľudí v núdzi. Prijímateľmi takejto formy pomoci boli nezamestnaní, viacpočetné rodiny, slobodné matky, mladí ľudia, ktorí vyrastali v detských domovoch, ale aj starí rodičia, ktorí sa starajú o vnukov. Potraviny boli darované obchodnou sieťou Kaufland v Spišskej Novej Vsi, za čo v mene všetkých obdarovaných ľudí srdečne ďakujú. Sekretariát SpKCH

**MATERSKÉ CENTRUM V DOME CHARITAS SV. JOZEFA**

22. novembra 2006 v Dome Charitas sv. Jozefa v Spišskej Novej Vsi, za prítomnosti primátorky mesta Mgr. Anny Fedorovej, boli slávnostne otvorené nové priestory Materského centra Dietka.

Cieľom tohto centra je umožniť socializáciu, edukáciu a integráciu matiek bývajúcich v Dome Charitas s matkami, ktoré žijú v usporiadaných rodinách a bývajú v meste Spišská Nová Ves a zároveň pomôcť matkám na materskej dovolenke vyjsť zo spoločenskej izolácie a urobiť niečo pozitívne pre seba a pre svoje deti. Podarilo sa vytvoriť príjemné prostredie pre mamičky s deťmi, kde si môžu oddýchnuť, spoznať veľa nových zaujímavých ľudí, nadviazať nové priateľstvá a tiež vytvoriť priestor pre rôzne krúžky, pohybové aktivity, prednášky, poskytovanie poradenstva. Toto materské centrum bude v prevádzke 2x týždenne, v pondelok v dopoludňajších hodinách 9.00 - 12.00 a v stredu v popoludňajších hodinách 16.00 - 19.00.

Ing. Mgr. Eleonóra Mitriková, SpKCH

**DIECÉZNA KONFERENCIA**

Spišský diecézny biskup Mons. prof. ThDr. František Tondra v zmysle Stanov Spišskej katolíckej charity (Hlava V. bod 4) ako jej prezident zvolal riadne rokovanie Diecéznej konferencie, ktoré sa uskutočnilo 28. decembra 2006 (štvrtok) v Spišskej Novej Vsi. Program sa začne o 8,30 svätou omšou vo farskom kostole Nanebovzatia Panny Márie. Pokračovať bude vlastným rokovaním o 10,00 v koncertnej sále Reduty v Spišskej Novej Vsi.

Ing. Peter Malučký, SpKCH

**DUCHOVNÝ ROZVOJ GKDCH**

Spoločné duchovné cvičenia sa v našej diecéznej charite pomaličky stávajú pravidelnou súčasťou života všetkých pracovníkov. Tento rok bol druhým v poradí, kedy sme mali v priebehu celého roka možnosť vybrať si z ponuky a zúčastniť sa ich podľa vlastného uváženia. Tri termíny a témy boli v máji, jeden v júli a posledný v októbri. Tie posledné sa konali 26. až 29. 10. v kláštore Najsvätejšej Trojice Redemptoristov východného obradu v Stropkove. Viedol ich o. Miroslav Medviď, CSsR a zúčastnilo sa na nich štrnásť pracovníkov našej organizácie. Východná spiritualita je veľmi úzko spojená so srdcom človeka. Tam, hlboko v srdci, prežíva východný kresťan svoju vieru. A práve cez naše srdcia nás o. Medviď viedol k srdcu Boha, aby sme Ho mohli uvidieť vo svojom živote. Každá z piatich katechéz, o ktorých sme potom mohli spoločne v kaplnke meditovať, bola preniknutá touto spiritualitou. Hĺbka, a hlavne jednoduchosť, boli základnými kameňmi pre tieto duchovné cvičenia. Mňa osobne sa veľmi dotkli jednoduché veci zo života sv. Serafína zo Sarova, ktorý sme si mohli vypočúť z kazety ktorú vydala Komunita Blahoslavenstiev. Na otázku mladého muža, ako môže byť plný Svätého Ducha, sv. Serafín odpovedal: „Byť v Svätom Duchu je veľmi jednoduché. Poď ukážem ti spôsob.“ A začal sa s ním modliť. Podobne sa sv. Serafín pýta a zároveň odpovedá na svoju otázku: „Čo ti prináša Svätý Duch? Pôst? Tak sa postí! Almužny? Tak ich rozdávať! Modlitbu? Tak sa modlí! Spev? Tak spievaj! Potom choď a zvestuj to ostatným!“

Jednoduchosť v živote sv. Serafína sa ukazuje veľmi účinnou a pozýva nás, aby sme žili podobne. Viem, že pre mňa, žiť toto pozvanie nie je vôbec jednoduché, ale čím viac rozmýšľam o svojom živote a práci s ľuďmi v ťažkých životných situáciách, z ktorých sa len veľmi ťažko dostávajú, Boh mi ukazuje hlboko v mojom srdci, aké bohatstvo ukrýva jednoduchosť. Ale povedzte, je ľahké žiť jednoducho v dnešnom tak „komplikovanom“ svete?

Peter Michančo, GKDCH Prešov

# Agentúry domácej starostlivosti

Spracovali KM a KL

## NÁRODNÝ PROJEKT SKCH: AGENTÚRY DOMÁCEJ STAROSTLIVOSTI

Domáca starostlivosť je najstaršia forma starostlivosti o človeka, ktorej korene siahajú do dávnej minulosti, kedy ústavná starostlivosť buď neexistovala alebo sa poskytovala len v obmedzenej miere. O choreho a starého človeka sa väčšinou starali rodinní príslušníci a blízke okolie. Všetky životné udalosti od narodenia po smrť sa prežívali v rodine. Aj dnes je pre človeka dôležitá spätosť s rodinou, a to zvlášť v ťažkých životných obdobiach, ako je choroba a staroba.

Vzhľadom na mnohé ohrozenia ľudí vyššieho veku a potrebu ich starostlivosti vo vlastnom domácom prostredí patria starí, opustení a zomierajúci ľudia k hlavným cieľovým skupinám charity.

Vychádzajúc z poznania biologických, psychologických, duchovných a sociálnych potrieb ľudí a ich previazanosti, sa v charitnej službe žiada holistický (celostný) prístup v oblasti starostlivosti o človeka.

### Domáca opatrovateľská starostlivosť

Opatrovanie, pomoc v domácnosti, psychická opora v chorobe a utrpení, duchovná pomoc pri hľadaní orientácie v nových životných okolnostiach, sprevádzanie choreho a jeho blízkych, ako aj ďalšie činnosti poskytované podľa potrieb klientov, patria do charitatívnej služby v rodinách. Slovenská katolícka charita od roku 1992 rozvíja v rámci celoslovenského projektu Charitatívna služba v rodinách domácu opatrovateľskú starostlivosť.

Opatrovateľská služba sa môže podľa zákona č. 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci v platnom znení poskytovať:

- občanovi, ktorý pre svoj nepriaznivý zdravotný stav potrebuje pomoc inej osoby pri zabezpečovaní nevyhnutných životných úkonov, nevyhnutných prác v domácnosti alebo kontaktu so spoločenským prostredím;
- dieťaťu do skončenia povinnej školskej dochádzky, ak osobnú, celodennú a riadnu starostlivosť o dieťa nemôžu z vážnych dôvodov poskytovať alebo zabezpečiť rodičia alebo občan, ktorý prevzal takéto dieťa do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov;
- matke, ktorej sa súčasne narodili tri a viac

detí alebo v priebehu dvoch rokov sa opakovane narodili dvojčatá.

### Domáca ošetrovateľská starostlivosť

Od roku 1999 sa v rámci slovensko-nemeckého charitného projektu popri opatrovateľskej službe začali budovať agentúry domácej ošetrovateľskej starostlivosti (ADOS). Ide o zariadenia ambulancie zdravotnej starostlivosti, ktoré patria do siete zdravotníckych zariadení. ADOS poskytujú komplexnú ošetrovateľskú starostlivosť v prirodzenom sociálnom prostredí klienta.

Ošetrovateľská starostlivosť v domácom prostredí je veľmi dôležitá, zvlášť pre starších ľudí. Hospitalizácia výrazne preťažuje adaptačné schopnosti starého človeka a môže prispieť k fatálnemu priebehu ochorenia. Vytrhnutie z vlastného životného prostredia je často rovnako závažné ako samo ochorenie. Bežná interakcia s blízkymi ľuďmi pomáha k zachovaniu pohody a k zdarenej rekonvalescencii v prípade choroby.



Opatrovateľská služba, BKCH

Ošetrovanie doma zna-

mená pre starého človeka aj prevenciu pred definitívnou stratou sebestačnosti a sociálnej integrity. Odborníci odporúčajú, pokiaľ je to možné, uprednostniť ambulanciu a domácu ošetrovateľskú starostlivosť pred hospitalizáciou alebo umiestnením v zariadeniach sociálnej starostlivosti.

K hlavným prednostiam domácej ošetrovateľskej starostlivosti patrí:

- individuálny prístup k človeku, prispôbenie sa jeho životným podmienkam,
- zachovanie vnútornej stability klienta tým, že ostáva vo svojom prostredí,
- integrácia zdravotnej a sociálnej starostlivosti,
- dostupnosť zdravotníckej starostlivosti aj pre imobilných ľudí,
- finančná primeranosť a efektívnosť.

### Hospicová starostlivosť

Staroba je spojená aj so skutočnosťou umierania a smrti. Táto dôležitá fáza ľudského života kladie vysoké nároky na zomierajúceho i jeho okolie. V snahe pomôcť človeku v jeho nevyliciteľnej chorobe a v poslednom štádiu života sa začalo po 2. svetovej vojne rozvíjať hospicové hnutie.

Hospicová starostlivosť je komplexná starostlivosť o človeka v poslednom štádiu jeho života. Zahŕňa v sebe aj starostlivosť o príbuzných a pozostalých. Vychádza z princípu dôstojnosti ľudskej osoby a z úcty k životu v každej jeho fáze. Zaručuje, že umie-

rajúci človek nebude trpieť neznesiteľnou telesnou alebo duševnou bolesťou, že mu bude poskytnutá láskyplná odborná starostlivosť a v posledných chvíľach života neostane osamotený. Hospicová starostlivosť je integrovanou formou zdravotnej, psychologickéj, sociálnej a duchovnej starostlivosti. Je to kresťanská ponuka, ktorá chce naplniť život podľa Božích zámerov.

V charitatívnej službe v rodinách sa spontánne začali zavádzať tieto prvky hospicovej starostlivosti, pretože pracovníci či dobrovoľníci charity často prichádzali ku klientom v terminálnom štádiu života. V roku 2005 dostala Spišská katolícka charita ako jedna z prvých diecéznych charít povolenie na poskytovanie zdravotníckej starostlivosti v desiatich mobilných hospicioch, ktoré vykonávajú svoju činnosť ako samostatné útvary v úzkej spolupráci s CHSR a ADOS. Niektoré charitné agentúry domácej starostlivosti taktiež požičiavajú zdravotné pomôcky, ktoré uľahčujú ľuďom starostlivosť v domácom prostredí.

Kontinuálnym pokračovaním terénnych služieb sú sociálne služby, poskytované v stacionárnych a reziduálnych zariadeniach (domovy dôchodcov, zariadenia opatrovateľskej služby a domovy sociálnych služieb).

**Ing. Mgr. Margita Kulínová,**  
koordinátorka projektu ADS

### DANKE POMOHLI V CHARITE

Moja 15-ročná dcéra Danka pred viac ako piatimi rokmi utrpela vážny úraz hlavy. Niekoľko mesiacov bola v kóme, z ktorej sa preberala postupne a veľmi, veľmi pomaly. Jej stav si vyžadoval intenzívnu rehabilitáciu, denné masáže celého tela, logopedické cvičenia na rozvoj jej komunikácie s okolím a hodiny cvičenia, pomocou ktorého sa postupne úplne ochabnuté svaly učili opäť fungovať. Danka bola lekármi označená ako beznádejný, vegetatívny stav. No vďaka viere jej blízkych a tomu, že im Pán poslal do cesty tých správnych ľudí, ktorých Dankin stav neodradil, ale hľadali možnosť, ako jej pomôcť a ako s ňou pracovať, sa postupne vracala do života.

Jedným z Dankiných anjelov je aj pani Evka Krištofová (sestra ADOS Charitas Prešov). Pracuje a cvičí s ňou už piaty rok. Týždeň, čo týždeň prichádza s novými cvikmi, hľadá, skúša Dankine možnosti a posúva ju dopredu. Je to beh na dlhé trate, ale aj vďaka nej sa Danka postupne zlepšuje v pohybe, už ani zďaleka nepripomína „vegetatívny stav“, pekne kreslí, rieši maľované krížovky, učí sa čítať a písať, rozprávať, pokúša sa o prvé kroky.

**PaedDr. Janka Macková, Prešov**



## Domáca starostlivosť v diecéznych charitách

### ADS CHARITAS V SPIŠSKEJ NOVEJ VSI

ADS Charitas v Spišskej Novej Vsi, organizačný útvar Spišskej katolíckej charity, poskytuje komplexnú starostlivosť svojim klientom od r. 1991. V súčasnosti zahŕňa tri zložky: Charitatívnu službu v rodinách, ADOS Charitas a Mobilný hospic Charitas. Charitatívna služba v rodinách poskytuje ambulantné sociálne služby starým, chorým, osamelým ľuďom v meste Spišská Nová Ves a okolí. V priemere 76 klientov využíva služby Charity rôzneho druhu od donášky obeda, cez údržbu domácnosti až po celodennú (8-hodinovú) starostlivosť, ktoré vykonáva 35 charitatívnych sestier.

ADOS Charitas poskytuje zdravotnícke služby v domácom prostredí 36 pacientom/klientom v Spišskej Novej Vsi a okolí (Harichovce, Sp. Tomášovce, Letanovce, Hrabušice, Mlynky). Ošetrovateľskú starostlivosť indikuje praktický (príp. odborný) lekár vzhľadom na zdravotný stav pacienta. Zdravotnícke výkony poskytujú 4 zdravotné sestry so špecializáciou Ošetrovateľská starostlivosť v komunite.

Mobilný hospic Charitas poskytuje zdravotnícke a thanatologické služby v domácom prostredí pacientom/klientom v terminálnom štádiu života, ale tiež ich rodinným príslušníkom. Služby sú nepretržité, vrátane soboty, nedele a sviatkov. Od októbra 2005, odkedy MH funguje, tím hospicu sprevádzal 12 zomierajúcich.

ADS Charitas disponuje rôznym vybavením, ktoré podľa potreby aj požičiava, napr. kyslíkový prístroj, odsávačku, polohovacie lôžko, sedačky do vane, WC stoličky, invalidné vozíky, chodulky, antidekubitné matrace.

*Ing. Mgr. Eleonóra Mitriková*

### POZNÁ ORAVA ADOS?

Domáca ošetrovateľská starostlivosť (DOS) je mladá, moderná forma starostlivosti o chorého v jeho vlastnom sociálnom prostredí. Zahŕňa komplexné poskytovanie ošetrovateľskej starostlivosti osobám, ktorých zdravotný stav nevyžaduje hospitalizáciu alebo osobám, ktoré po prepustení do ambulantnej starostlivosti vyžadujú zvýšenú ošetrovateľskú starostlivosť.

Aj napriek tomu, že DOS poskytuje svoje služby formou ADOS už od roku 1994, verejnosť nie je stále dostatočne informovaná o tejto forme komplexnej ošetrovateľskej starostlivosti v domácom prostredí. K informáciám sa klienti najčastejšie dostanú väčšinou cestou svojich známych, ktorí už s touto službou majú skúsenosti

V Agentúre domácej starostlivosti Charitas v Námestove pracujem ako zdravotná sestra už šiesty rok a stále sa stretávam s problémom nedostatočnej informovanosti o službách a činnosti agentúry v našom regióne.

Z prieskumu, ktorý som robila v našom regióne vyplýva, že z 50 respondentov len 12 sa stretlo s poskytovaním ošetrovateľskej starostlivosti formou ADOS, 17 malo len čiastočné informácie a 31 respondentov o tejto forme poskytovania ošetrovateľskej starostlivosti nevedelo vôbec. Ďalšie výsledky prieskumu poukazovali na spokojnosť klientov s touto službou. Nedostatok informácií nesúvisí s nezaujmom verejnosti o túto službu, ale hlavne s tým, že klientom nemá kto poskytnúť potrebné informácie.

Je potrebné, aby sa táto forma ošetrovateľskej starostlivosti dostala do povedomia širokej verejnosti, ADOS-ky by mali byť neoddeliteľnou zložkou poskytovania zdravotných služieb. Úspech týchto agentúr nezávisí len od dobrej regionálnej zdravotnej politiky, ale aj od všetkých zainteresovaných, ktorí sa podieľajú na zdravotnej starostlivosti o pacienta.

*Bc. Jolana Kubicová, ADS Charitas Námestovo*

### DOMÁCA STAROSTLIVOSŤ V ADCH KOŠICE

#### CHSR

CHSR poskytuje komplexnú opatrovateľskú starostlivosť pre chorých a starých občanov, a to vždy v byte klienta v pracovných dňoch od 8,00 do 16,00. Hlavnou úlohou a cieľom je umožniť klientom dôstojné prežitie svojej staroby a choroby v domácom prostredí. Zmiernenie samoty poskytovaním útechy aj v podobe modlitieb s klientom. Často sú služby poskytované až do posledných dní ich života. Veľká pozornosť sa venuje nielen chorému, ale aj jeho najbližším príbuzným. Udržiavame stály kontakt s pracovníkmi úradov práce sociálnych vecí a rodiny, sociálnymi sestrami nemocníc a geriatrmi. Veľká časť nových klientov sa o našich službách dopočuje od známych a starších klientov. Jednotlivé CHSR vznikli v rokoch: 1992 v Košiciach a 1993 v Sobrančiach, Michalovciach a Trebišove.

#### ADOS

ADOS v ADCH Košice ponúka kompletnú ošetrovateľskú starostlivosť kvalifikovanými zdravotnými sestrami v domácom prostredí pre ľudí všetkých vekových skupín na základe odporúčania ošetrojúceho lekára. Ide o starostlivosť po skončení ústavnej liečby - doliečovanie, starostlivosť o akútne chorých bez potreby hospitalizácie, o chronicky chorých a o klientov v terminálnom štádiu.

ADOS poskytuje tieto služby:

- meranie vitálnych funkcií (TK, P, D, TT)
- odber materiálu na vyšetrenie (krv, moč, výtery)
- aplikáciu injekcií, infúzií
- starostlivosť o inkontinentných klientov, stomikov



#### MINIANKETA

Ako ste spokojní s charitnými službami agentúr domácej starostlivosti?

*p. Anna, 62 r.:*

Som telesne postihnutá od mladosti, ale vždy som dokázala s pomocou rodiny byť úplne nezávislá. Vekom sa môj zdravotný stav zhoršil natoľko, že už 6 rokov využívam pomoc Charitatívnej služby v rodinách Spišskej katolíckej charity. Mám veľmi dobrú skúsenosť s touto službou, a to aj v predošlom období, keď Charita poskytovala službu mojej mamke.

*p. František:*

Mám vyše 80 rokov, už toľko nevládzem, ako kedysi, preto potrebujem službu charity. Som so službou spokojný, lebo hoci mi donášajú iba obed, nikdy nechýba milé slovo a záujem o mňa. Rád by som prežil svoju starobu v pokoji.

*p. Ján, 83 r.:*

Službu charity využívame s manželkou už 2 roky nepretržite. Obaja sme neschopní chôdže, ja som mobilný iba autom. Sme na to odkázaní najmä v každodenných potrebách - nákupoch, príprave jedla a údržbe domácnosti. Veľmi vysoko hodnotím, že pracovníčky charity sú schopné každú službu v našej domácnosti urobiť ochotne, kvalitne, samostatne a k našej spokojnosti.

*p. Štefan, 74 r.:*

S charitou som bol spokojný už v minulosti, keď pomáhala mojej tete. Po smrti manželky a po mozgovej príhode a zlomenine krčku som sa rozhodol tieto služby využívať aj ja. Na opatrovatelku sa môžem úplne spoľahnúť. Stala sa mojou pravou rukou. Nejde len o údržbu domácnosti a mojich osobných vecí, ale aj o varenie obeda, nákupy, predpis liekov a vybavovanie úradných záležitostí. To všetko s každodenným úsmevom, ochotou a dobrým slovom. Takisto zdravotná sestra z charity ma postavila na nohy. Po návrate z nemocnice som bol ležiaci, no každodennou rehabilitáciou pod jej vedením sme dosiahli, že sa dokážem pohybovať s pomocou nemeckej barley po byte, po schodoch, ba aj po dvore. Som za to veľmi vďačný.

*Ing. Mgr. Eleonóra Mitriková, SpKCH*



- ošetrovateľskú rehabilitáciu  
 - ošetrovanie pooperačných stavov, rán  
 - starostlivosť o onkologicky chorých  
 - prevenciu a ošetrovanie dekubitov  
 Zdravotné sestry sú odborne a eticky spôsobilé na výkon tohto povolania a splňajú náročné podmienky: minimálne 4-ročnú prax v nemocnici na lôžkovom oddelení a špecializáciu v domácej ošetrovateľskej starostlivosti. Na manažérky sú kladené ešte náročnejšie požiadavky. Agentúry sú súčasťou primárnej zdravotnej starostlivosti. Poskytujú komplexnú odbornú ošetrovateľskú starostlivosť o klientov v ich prirodzenom sociálnom prostredí. V súčasnosti pôsobia v piatich mestách: Lipany, Sobrance, Košice, Bardejov a Trebišov.

*Mgr. Katarína Seidlová, ADCH Košice*

### OPATROVATEĽSKÁ SLUŽBA V ŽILINE

Prostredníctvom opatrovateľskej služby zabezpečujeme nevyhnutné životné úkony, nevyhnutné práce v domácnosti a kontakt so spoločenským prostredím. Doplňujúce služby, ktoré zabezpečujú konkrétne potreby občana v rámci opatrovateľskej služby sú: sociálna služba, ktorá spočíva v sociálnom poradenstve priamo v domácom prostredí a v pomoci pri vybavovaní úradných záležitostí, kontakt s osobným lekárom klientov, predpisovanie a vyberanie liekov a zdravotníckeho materiálu, ďalej návštevná služba - je určená našim klientom, ktorí sú prechodne hospitalizovaní v zdravotníckych zariadeniach. Ide hlavne o osamelo žijúcich klientov alebo tých, ktorí majú narušené vzťahy s rodinnými príslušníkmi. Medzi doplňujúce služby patrí aj duchovná služba, ide hlavne o sprostredkovanie služby kňaza ku sviatosti zmierenia alebo pomazania chorých. V prípade potreby zapožičiavame aj zdravotnícke pomôcky (invalidný vozík, barle, sedačku do vane, prenosnú WC stoličku, misu).

*CHSC Žilina, DCH Nitra*

### ADS V DCH BANSKÁ BYSTRICA

Centrum Agape ako súčasť Diecéznej charity v Banskej Bystrici má vo svojom vienu starostlivosť o klientov v domácom, teda v najprirodzenejšom prostredí. Túto činnosť vykonávajú zamestnanci v rámci opatrovateľskej služby v Banskej Bystrici, ošetrovateľskej služby v Banskej Bystrici a vo Zvolene. Pokiaľ sa jedná o financovanie týchto služieb, ide o kumuláciu prostriedkov z viacerých zdrojov a to: vlastné prostriedky diecéznej charity, úhrady od občanov, príspevok od samosprávneho kraja (BBSK), príspevok zo zbierok farského úradu.

Klienti sú s našou prácou veľmi spokojní ani nezaznamenávame žiadne sťažnosti. O našej práci sa všeobecne v našom spádovom území vie. Okrem ústneho podania od klientov, sa nám najlepšie osvedčili propagačné letáčky. Tie občas dávame napr. do kostolov, čakární zdravotníckych zariadení a pod.

### Ošetrovateľská starostlivosť

Táto služba je poskytovaná v domácnostiach pacientov po prepustení zo zdravotníckych zariadení bez potreby hospitalizácie. Našou prácou je chorým pomáhať, ošetriť a previazať boľavé rany, zmierniť bolesť, ale aj utíšiť žiaľ a dodávať silu potrebnú na uzdravenie. Zamestnancami v ADOS sú kvalifikované zdravotné sestry s odbornou špecializáciou a viacročnou praxou. Práca v domácnosti s pacientom je mimoriadne náročná, či po fyzickej alebo psychickej stránke. Sestrička musí vedieť reagovať na danú situáciu okamžite, byť tým „anjeličkom“, ktorý dodáva nemocnému chuť žiť. Musí zabudnúť na svoje starosti a vedieť sa s pacientom porozprávať, usmievať aj vtedy, keď jej do smiechu nie je, byť nekonečne trpezlivá, srdečná. Pevná vôľa, vytrvalosť vedú teda tiež k zlepšovaniu zdravotného stavu našich klientov. Nesmierne dôležité v teréne je získať si dôveru nielen pacienta, ale aj jeho blízkych. Touto cestou by sme chceli poďakovať hlavne príbuzným, ktorí sa o chorého starajú. Sú nám veľmi nápomocní a plnia si všetky úlohy, ktoré im dávame pri odchode z ich domácností. V mnohých prípadoch bez ich pomoci by naša starostlivosť bola zbytočná. Ide hlavne o prevenciu dekubitov a už samotné dekubity, ktoré sú z jedných najčastejších diagnóz v teréne u ležiacich pacientov. Pri tejto diagnóze je nesmierne dôležité polohovanie chorého a keďže naša prítomnosť v domácnosti je krátkodobá - kým neošetríme dekubity, alebo iné rany, táto starostlivosť ostáva na príbuzných počas celých 24 hodín. Nie každý je schopný takýto druh starostlivosti vykonávať.

### Opatrovateľská starostlivosť

Ruka v ruke s ošetrovateľskou starostlivosťou pracuje opatrovateľská služba. Mnohí pacienti sú sami. Príbuzní z rôznych dôvodov im nemôžu zabezpečiť starostlivosť a opatrovateľka má tu nezastupiteľnú úlohu zabezpečiť každodennú hygienu, nákupy, pomoc pri bežnom upratovaní, varení, pomoc pri vybavovaní rôznych náležitostí, ale poskytuje aj duchovnú podporu alebo útechu. Veľakrát je dôležité milé slovo, pohladenie, vypočutie ťažkostí klienta, lebo nedostatok komunikácie je okrem fyzickej bolesti to, čo klientom najviac chýba. Všetky tieto činnosti samozrejme vykonávajú naši zamestnanci v kresťanskom duchu a práve to im dodáva silu v tejto veľmi ťažkej a náročnej práci zotrvať. Každá dobrá skúsenosť a radosť z uzdravenia, alebo aspoň zlepšenia stavu pacienta nám dodáva silu tieto činnosti poskytovať k spokojnosti tých, ktorí nás tak veľmi potrebujú. Zadosťučinením je nám spokojnosť a vďačnosť našich klientov a ich príbuzných.

*Mgr. Ľudovít Pašovič, vedúci Centra Agape, DCH Banská Bystrica*

### „BABSÝ“ RECEPT

Minulý rok, tesne pred Vianočnými sviatkami sme prijali do našej ADOS v dosť zlom zdravotnom stave 78-ročného pána V. Bol po operácii dvojitej fraktúry stehennej kosti a s mnohopočetnými preležaninami rôzneho stupňa na rôznych častiach tela; od záhlavia počnúc, cez lakty, sakrálny dekubit (IV. stupňa, cca 13x10 cm), až po obe päty. Keď sme pána V. prijali, nedokázal sedieť, aktívne sa neotáčal ani na jednu stranu. Žil v spoločnej domácnosti iba so svojou 76-ročnou manželkou a boli bezdetní. Mali iba pani J., ktorá ako dobrá rodinná priateľka, im pomáhala pri nákupoch a donáške liekov. Vďaka nej začala intenzívne pomáhať tejto rodine ďalšia pani, ktorá neskôr prišla s návrhom, použiť „babský“ spôsob liečenia nehojajúcich sa rán cukrom a soľou. Začali sme hľadať dôkazy, odborné články na internete i cez známych lekárov. Viaceré zdroje potvrdili tento spôsob liečby: cukry všeobecne sú len zložitou viazané a usporiadané atómy uhlíka, vodíka, kyslíka. Niektoré z nich sú dôležité stavebné prvky živých organizmov. Cukor potláča bakteriálne infekcie, bráni ich šíreniu, čím vytvára podmienky na hojenie kože. Efektivita cukru vo vzťahu k likvidácii infekcii sa vysvetľuje tým, že cukrový roztok spôsobuje hynutie baktérii. Túto terapiu sme aplikovali aj u pána V. Každý dekubit sa denne vyplachoval fyziologickým roztokom a následne sa fyziologický roztok dal na štvorce s obyčajným kryštálovým cukrom priamo na ranu. Ak to pacientov zdravotný stav umožňoval, postupne si mohol sadnúť. Samozrejme s takou terapiou musí súhlasiť samotný pacient i rodinný príslušník. V našom prípade to bola priamo ich iniciatíva, takže v tomto smere nebol žiaden problém. Dali nám písomný súhlas a pred začiatkom terapie sme náš plán oznámili aj chirurgovi, ktorý tiež nemal žiadne námietky. Výsledok je veľmi dobrý, dekubity sa postupne hojili a po pol roku sa zahojil aj najväčší dekubit IV. Stupňa.

*Bc. Enico Potocká, GKAECH Košice*

### STARAJME SA O SVOJICH BLÍZKYCH DOMA

Keď sa človek dožije určitého veku, zásoba fyzických síl sa začne znižovať. Je to zákonité. Starnutie je nevyhnutný biologický proces, prebiehajúci u jednotlivých ľudí rôzne. Nik z nás by ako starý, chorý alebo odkázaný na opatrovanie nechcel byť závislý od pomoci a opatery iných ľudí. Realita života však mnohých privedie do tejto situácie. Závislosť od druhých sprezdá želanie môcť ostať v navyknutom prostredí vlastného domu, v blízkosti najbližších príbuzných a priateľov. Staroba nie je choroba.



Oboje sa však vzájomne ovplyvňuje. Je známe, že choroby, ktoré predchádzajú starobe, často urýchľujú jej priebeh.

### Moja mama

A tu sa začína príbeh mojej mamy, ktorý sa začal veľmi nenápadne. Z každodennej prechádzky sa jedného dňa nevrátila domov. Alzheimerova choroba prepukla naplno. Čo ďalej? Ako chodiť do práce a starať sa o chorú matku? To boli otázky, ktoré som si dávala denne. Mamu sme v žiadnom prípade nechceli dať do doliečovacieho ústavu ani do domova dôchodcov. „Keď jedna matka je schopná vychovať sedem detí, tak sedem detí nie je schopné postarať o jednu matku?“ Tieto slová, ktoré som počúvala veľmi často od svojej mamy, keď bola ešte zdravá, mi utkveli v pamäti. Potrebovala dvadsaťštyri hodinovú opateru. Nastal sociálny problém, ktorý nám pomohli vyriešiť lekári a sociálni pracovníci. O pomoc sme požiadali Spišskú katolícku charitu – agentúru domácej starostlivosti. Vyšli nám v ústrety a opatrovatelky chodili podľa potreby. Starali sa o hygienu, prípravu jedla, duchovné a spirituálnej práce a dozor. Čas plynul a zákerná choroba postupovala. Po prvej mozgovej príhode prišla druhá a mama ostala na posteli ochrnutá. Ako to zvládneme? Opatrovateľky nám boli veľkou oporou a povzbudením. Myslím, že chorí sa po-

trebujú porozprávať aj s neznámymi, aby sa mohli zdôveriť s tým, čo svojim blízkym nepovedia. Pokušenie dať mamu do ústavu bolo veľmi silné. Boli sme vyčerpaní fyzicky a psychicky. Ale stálo to za to. Mama cítila, že je doma pri svojich deťoch a vnúčatách. Zomierala potichu, obklopená rodinou, s jemným úsmevom na perách. S odstupom času som veľmi rada, že s takouto účinnou pomocou sme mohli mame poslúžiť doma.

### Prečo je lepšie byť doma?

Hlas svedomia sa ozve aj po rokoch. Väčšina starých, chorých ľudí končí v ústavoch a výčitky svedomia sú po celý život. Starí ľudia sú pobytom v zdravotníckych zariadeniach najviac ochudobnení o kontakt blízkej osoby. Dnes je už bezpečne dokázané, že radosť a láska liečia. Pri týchto citových prejavoch sa v mozgu uvoľňujú endorfíny, látky podobné opiátom, ktoré miernia bolesť, zlepšujú náladu a pritom nemajú žiadne vedľajšie účinky. Mali by sme urobiť všetko preto, aby starý človek zostal doma pri svojich blízkych. Veľkú zásluhu na tom, aby to tak mohlo byť majú opatrovatelky, ktorých práca je veľmi dôležitá no veľakrát nedocenená. Chýba im často pochopenie a prijatie širokej verejnosti, niekedy však aj zo strany klientov a ich rodinných príslušníkov. Mnohí docenia ich dôležitú úlohu, až keď priamo potrebujú ich pomoc.

Agentúry domácej starostlivosti túto veľmi potrebnú a žiadanú službu poskytujú na odbornej úrovni v domácom prostredí klienta. Využívajú ju najmä pacienti po návrate s z nemocničnej liečby, akútne chorí bez potreby hospitalizácie, chronicky chorí a tiež zdravotne a sociálne odkázaní obyvatelia.

V jednej takejto agentúre pracujem aj ja ako opatrovatelka. Denne sa stretávam s bolesťou a bezmocnosťou ľudí, ktorým sa rodina nemôže dostatočne venovať. Opatrovateľka sa stáva v takýchto prípadoch aj psychológom a priateľom. Spolupráca so sociálnym pracovníkom je veľmi dôležitá a potrebná najmä v oblasti dlhodobej starostlivosti o starých a chorých ľudí.

**Anna Srnčíková, ADS Charitas Námestovo**



ADS, ADCH Košice

### NEPRISPĚVAJTE PODOMOVÝM VYBERAČOM NA „CHARITU“

Počas kampane Slovenskej katolíckej charity (SKCH) Blízko pri človeku sa začali objavovať vyberači peňazí, ktorí nie sú spolupracovníkmi charity. SKCH vyzýva na zapojenie sa do zbierky iba príspevom na účet vyhradený pre tento projekt.

### Použitie bankový účet

Slovenská katolícka charita (SKCH) upozorňuje darcov, ktorí chcú prispieť na podporu poradenských centier v rámci kampane Blízko pri človeku, aby tak urobili jedine poukázaním finančných prostriedkov na č. ú.: 0176875345/0900 VS 149. Na Slovensku sa totiž objavili samozvaní „dobrovoľníci“, ktorí vyberajú peniaze v hotovosti v obytných domoch. Títo ľudia nie sú poverení charitou a zneužívajú projekt SKCH určený na pomoc ľuďom v núdzi vo svoj prospech.

### Info o projekte

Celý november 2006 realizovala SKCH projekt Blízko pri človeku. Jeho podstatou bola komunikácia 85 poradenských centier a vyhlásenie verejnej zbierky na ešte efektívnejšiu pomoc charity ľuďom v núdzi. Projektom chcela charita tiež apelovať na spoločnosť, aby zastavila sociálne vylúčovanie

### VEREJNÁ ZBIERKA

SKCH vyhlásila verejnú zbierku na pomoc ľuďom, ktorí sa ocitli v núdzi a hľadajú účinnú pomoc v poradenských centrách SKCH. Konkrétne je zbierka určená na ešte efektívnejšiu pomoc CHSC v mestách Trnava, Žilina a Prešov, kde sa začína sústreďovať oveľa viac ľudí v núdzi ako doteraz. Ak môžete, prispajte, prosíme, na č. ú.: 0176875345/0900 VS 149. Názov účtu je Slovenská katolícka charita. Za Vaše dary úprimne ďakujeme. O výsledkoch zbierky budeme informovať prostredníctvom médií aj nášho časopisu. Viac informácií aj kontakty na jednotlivé centrá nájdete na [www.charita.sk](http://www.charita.sk), na 02/54431506 a na diecéznych charitách.

ľudí v núdzi. Kampaň prebiehala prostredníctvom billboardov, plagátov, letákov a na internete vďaka podpore jej generálneho partnera Slovenskej sporiteľne a mediálnych partnerov: Katolícke noviny, Cesta a Alfaomega. Zbierka trvá do apríla 2007.



## ZO SKCH SEKRETARIÁT



### 85 SKCH centier v SR

SKCH má po celom Slovensku 85 poradenských centier na pomoc ľuďom v núdzi. Konkrétne ide o 21 charitatívno-sociálnych centier (CHSC) a 64 farských charít. Do týchto centier môže prísť ktorýkoľvek človek v núdzi. Sociálny pracovník s ním rozoberie jeho situáciu a navrhne postup pomoci.

*Mgr. Katarína Michalčíková*

### VZDELÁVANIE KRÍZOVÝCH ASISTENTOV

V októbri a novembri tohto roku sa organizoval v Rajhrade pri Brne seminár pre krízových asistentov, na ktorom sa zúčastnili aj zástupcovia Slovenskej katolíckej charity a diecéznych charít. Stretnutia boli zamerané na teoretické poznatky pomoci pri rôznych nešťastiach, ako aj na výmenu praktických skúseností. Nakoľko Charita Brno sa viackrát v minulosti konfrontovala s povodňami, vypracovala účinný systém pomoci počas rôznych krízových situácií. Jeho fungovanie nám predstavila na niekoľkých príkladoch krízových zásahov.

Na budúci rok je naplánované ďalšie národné a medzinárodné stretnutie. Chceli by sme, aby vzdelávanie našich krízových asistentov pokračovalo aj v nasledujúcich rokoch a vyústilo do vytvorenia účinného systému krízovej pomoci.

MK

# Generálny sekretár Caritas Europa Marius Wanders v Prešove

V dňoch 26. – 30. septembra 2006 sa v Prešove uskutočnil seminár Rady riaditeľov Association des Cités du Secours Catholique (ACSC) spojený s odbornou medzinárodnou konferenciou zameranou na priblíženie sociálnej situácie v Európe. Spoluorganizátorom tohto podujatia bola Gréckokatolícka diecézna charita, keďže už 13 rokov spolupracuje s jedným zo zariadení ACSC poskytujúcim pomoc bezdomovcom, Cité Myriam v Paríži. Na konferencii vystúpil s príspevkom o migrácii aj generálny sekretár Caritas Europa Marius Wanders. Položili sme mu niekoľko otázok.

## **V čom spočíva Vaša práca – v spracovávaní štatistických údajov z jednotlivých charít alebo v komunikácii medzi jednotlivými štátnymi charitami?**

Určite nie na štatistikách. Ja pracujem najmä na komunikácii medzi jednotlivými členskými organizáciami Európskej charity (Caritas Europa). Je potrebné vyvolať v každej organizácii pocit, že patrí do jednej veľkej európskej rodiny Caritas a podporovať spoluprácu medzi jednotlivými organizáciami charity. Zjednodušene možno povedať, že som super diplomat európskej charity.

## **Máte jednotlivé charity precestované?**

Existuje 48 členských organizácií. Túto funkciu som začal vykonávať v roku 2002 a doposiaľ som vykonal oficiálne 24 návštev členských organizácií. Ešte polovica práce mi teda ostala, ale mám 5 rokov na to, aby som si tie cesty doplnil.

## **Mňa osobne veľmi zaujalo Turecko, a hlavne fakt, že v takejto moslimskej krajine je katolícka charita. Navštívili ste túto krajinu?**

Samozrejme navštívil.

## **Ako to tam vyzerá, viete nám to priblížiť?**

Je tam útlak charity. Má veľmi ťažké posta-

venie. Pri všetkých svojich činnostiach musia byť tiež super diplomati, pretože medzi týmito dvomi komunitami, medzi kresťanskou a tureckou, sú veľmi citlivé témy, citli-



vá situácia. Tým, čomu sa treba v každom prípade vyhnúť je, že netreba vykonávať tieto aktivity s prílišným vyznačením, že ide o katolícke.

Treba predovšetkým poskytovať obraz, že ide o humanitárnu organizáciu. V roku 1999 došlo k veľkému zemetraseniu v Istanbule, a toto bolo vlastne podnetom na vytvorenie charitatívnych organizácií v Turecku, pretože katolícka charita v Turecku počas zemetrasenia v spolupráci s ďalšími humanitárnymi organizáciami urobila kus práce. Aj v súčasnosti stále ťažia z tohto dobrého pozitívneho obrazu, ktorý si vytvorili počas spomínanej tragickej udalosti.

## **Počas svojej prezentácie ste spomenuli slovičko ekumenizmus. Nakoľko**

## **ľudské nešťastie a chudoba spája rôzne cirkevné charitatívne organizácie v rámci pomoci?**

Najskôr treba povedať, že sme všetci kresťania. Všetci teda máme pred sebou Božie milosrdenstvo v Ježišovom následníctve. Zdroj, prameň toho, ktorý inšpiruje protestantov, katolíkov aj pravoslávnych. Existuje úzke prepojenie a spolupráca nielen na národných úrovniach, ale aj na európskej úrovni. V istých oblastiach majú protestanti vlastné smerovanie, vlastnú stratégiu, ale existuje veľa oblastí, kde sa dá spolupracovať a kde sa to najviac prejavilo. Sú to sociálne služby, ako aj boj proti obchodovaniu s ľuďmi. Štruktúry, ktoré sa rozvinuli, sú ekumenické.

## **Máte ešte kontakty s tými najposlednejšími ľuďmi v reťazci? Nájdete si občas čas a vyjdete z kancelárie?**

Keď ste sa ma pýtali na návštevy členských organizácií, tak som Vám povedal, že som navštívil oficiálne 24 členských organizácií. Takáto oficiálna návšteva začína samozrejme zodpovednými pracovníkmi na najvyššej riadiacej úrovni. Ale počas svojich návštev trvám na tom, aby som navštívil aj tých pracovníkov, ktorí pracujú na diecézach. Samozrejme nie všetkých, ale tých, ktorí ich dostatočne reprezentujú. Usilujem sa tiež oboznámiť s minimálne štyrmi, piatimi projektmi, ktoré sa realizujú priamo v teréne. Počas jednej takejto návštevy sa prostredníctvom tlmočníka chcem porozprávať aj s ľuďmi, ktorí túto prácu vykonávajú. Moja prvá návšteva bola v Poľsku. Majú pracovisko v Krakove. Navštívil som centrum pre ženy, ktoré boli obeťami domáceho násillia a ktoré sú tam chránené. Ony mi priniesli obed a hneď v tej chvíli som nadviazal priamy kontakt so ženou, ktorá mi položila jedlo na stôl. Bolo to ťažké, lebo hovorila len po poľsky a ja po poľsky nehovorím. Ale po 15 minútovej výmene došlo k akémusi porozumeniu. Prišla, chytila ma za ruku a ukázala mi svoju izbu, ukázala mi album s fotografiami svojich detí. Riaditeľka tohto centra mi povedala, že išlo o výnimočný moment, pretože táto žena bola veľmi traumatizovaná násillim svojho manžela a že toto bol prvýkrát, čo sa táto žena otvorila. Zaujímavé bolo najmä to, že ja som muž, to znamená prototyp nepriateľa. Pre ňu to bola veľmi dojemná chvíľa. Bola to chvíľa, kedy som si naozaj uvedomil význam charitatívnej činnosti priamo v teréne. Mal som však problém odovzdať skúsenosť, ktorú som nadobudol v teréne, na vyššej úrovni riadenia.





### Žijeme v informačnej dobe. Nakolko je podľa Vás teraz, keď máme pocit, že všetko vieme, dôležitá osveta?

Každý, kto pozerá televíziu, vidí istý ľudský príbeh; existuje veľa ľudských príbehov, ktoré sa dajú vyrozprávať. A tu je aj rozdiel medzi štruktúrami ktoré majú za úlohu politickú prezentáciu, politickú obhajobu, a základnými organizáciami, ktoré pracujú v teréne. Táto obhajoba nie je len politickou prácou, ale informácia smeruje aj k širokým vrstvám spoločnosti. Preto napríklad Caritas Europa informuje a publikuje materiál o svojej činnosti a tiež aj o práci členských organizácií. Niekedy máme programy v televízii, ale nie je to také účinné, skôr je to slabé. Existuje veľa mimovládnych organizácií, ktorých činnosť je viac medializovaná. Každý pozná organizáciu *Lekári bez hraníc*, ktorá je veľmi známa, ale charitatívne organizácie sú oveľa širšie zastúpené v teréne. Hoci ja túto asociáciu veľmi obdivujem. Majú mediálnu kampaň oveľa väčšiu a účinnejšiu. Ak chcete byť v styku s médiami a informovať, musíte mať na to peniaze. My, vzhľadom na svoje zdroje, dávame prednosť tomu, aby tieto zdroje nevyužívali povedzme médiá, ale aby išli cieľovej skupine.

### Nakolko Vaša práca ovplyvnila, inšpirovala Vašich synov? Pokračujú vo Vašich šľapajach sociálnej práce?

Dobrá otázka. Aby som pravdu povedal, nie príliš, pretože moji synovia sú zameraní na kariéru, na zarabanie peňazí. Zakladajú si rodiny a zarábajú. Mne by úplne stačilo, keby sa mi podarilo presvedčiť synov, aby vykonávali aspoň občas nejakú dobrovoľnícku prácu a raz som aj uspel. Jeden z mojich synov je informatik a on vlastne vytvoril webstránku pre jednu členskú organizáciu, ktorá bola ešte veľmi slabá. Tejto organizácii to pomohlo naštartovať. Ale, samozrejme, synovia sa zaujímajú o prácu, ktorú robím. Vždy, keď sa vrátim z nejakej cesty, im zavolám a podelím sa o skúsenosti.

### Čítate veľa štúdií z rôznych krajín. Máte čas čítať aj iné veci, alebo relaxujete radšej v divadle alebo pri filme?

Áno, čítam veľa. Čítam jedného anglického autora, ktorý má veľký zmysel pre humor, prečítal som všetkých štrnásť kníh a cez dovolenku si ich znovu prečítam. Pri každom opätovnom prečítaní nachádzam znovu niečo nové. Keď skončím prácu, potrebujem sa trochu rozptýliť. Humor a vtip sú vždy dobrým nástrojom na relaxáciu.

### Môžete povedať meno toho spisovateľa?

Tom Sharp, treba to prečítať v angličtine, pretože slovné hračky treba čítať v origináli, je to minimálne polovica šarmu, kúzla knižky.

Andrea Čusová, GKDCĤ Prešov

## Konferencia o chudobe a sociálnej inklúzii

Generálny sekretár SKCH Ing. Mgr. Juraj Barát sa na pozvanie vlády Fínska zúčastnil ako člen delegácie Caritas Europa konferencie s názvom Piaty okrúhly stôl o chudobe a sociálnej inklúzii, ktorá sa konala 16. - 17. októbra v Tampere vo Fínsku. Konferenciu organizovala fínska vláda v rámci svojho predsedníctva EÚ a Európskej komisie. Cieľom konferencie je otvoriť širokú diskusiu európskeho rozmeru zameranú na nové možnosti prevencie a odstraňovania chudoby v Európe. Bola to významná príležitosť, kde si politici, predstavitelia vlád, európskych inštitúcií a naj-

významnejších mimovládnych organizácií mohli vymieňať vzájomné pohľady a prístupy k danej problematike. Konferencia sa zaoberala aj novými výzvami a témami ako sú minimálne sociálne štandardy a fenomén chudoby v súvislosti s médiami. Generálny sekretár SKCH Juraj Barát ako zástupca predsedníctva Caritas Europa a člen komisie pre sociálnu politiku prezentoval v jednotlivých aktivitách a pracovných skupinách prístup katolíckej charity v oblasti sociálnej inklúzie.

**Radovan Gumulák,**

**asistent generálneho sekretára SKCH**

## Plánovacia schôdza CE pre rok 2007

Ako každoročne tak aj v tomto roku sa od 11. - 13. decembra 2006 v Bruseli na Ročnej plánovacej schôdži stretne Výkonný výbor Caritas Europa (CE), vedúci komisií Caritas Europa, pracovných skupín a členov sekretariátu CE aby sa zaoberali plánom na rok 2007. Cieľmi stretnutia je oboznámiť sa a koordinovať plány na rok 2007, ktoré vypracovali jednotlivé komisie a pracovné skupiny CE a zabezpečiť ucelenosť medzi jednotlivými strategickými pracovnými oblasťami. Stretnutiu bude predchádzať slávnostná svätá omša v Kaplnke Vzkriesenia (Chapelle de la Resurrection)

na ulici rue de Pascale, kde sídli Caritas Europa. Generálny sekretár SKCH Juraj Barát bude tiež prítomný na stretnutí ako člen Executive board a tiež ako člen sociálnej komisie, ktorej zodpovednosťou je riešenie priority I. Strategického plánu CE a to sociálnej politiky v regióne Európy. Juraj Barát spolu s komisiou na stretnutí predloží prehľad o pracovnom pláne sociálnej inklúzie v rámci spoločného projektu CE z fondov EU CONCEPT, pracovný plán v oblasti domácej starostlivosti a HIV/Aids pracovný plán.

**RG**



ilustračné foto

## Svetové sociálne fórum

V rámci pripravovaného **Svetového sociálneho fóra**, ktoré sa bude konať **20. - 25. januára 2007 v Nairobi v Keni** budú členovia **Caritas Europa** prezentovať svoje aktivity a organizovať workshopy. Predsedníctvo Caritas Europa poverilo vedením celej akcie Francúzsku katolícku charitu (**Secours Catholique/Caritas France**). Caritas Europa vyzvala všetkých svojich členov aby sa zúčastnili na Svetovom sociálnom fóre, ktorého význam z roka na rok rastie.

Svetové sociálne fórum je stretnutie ľudí a organizácií z celého sveta, ktorí sú presvedčení, že ekonomická globalizácia prehlbuje chudobu a vedie k čoraz väčšej nespravodlivosti. Účastníci fóra nevystupujú proti glo-

balizácii ako takej. V oblasti výmeny informácií, ochrany prírody, medzinárodnej bezpečnosti či zabezpečenia ľudských a občianskych práv ju naopak vítajú. Kritizujú však globálne ekonomické procesy a upozorňujú, že dnešná podoba svetového obchodu prehlbuje chudobu a vedie k ekologickým škodám. Prvé sociálne fórum sa uskutočnilo v Porto Alegre pred štyrmi rokmi. Počet jeho účastníkov odvtedy postupne narastal. Na poslednom fóre v Porto Alegre v januári 2005 sa stretlo až 150 000 ľudí. Za Caritas Europa sa zúčastní 15 ľudí. Témy ktoré si pripravila CE sú obchodovanie s ľuďmi a vzťah medzi migráciou a rozvojom.

**RG**

## Pizzeria nádeje

Podľa *Il Bollettino Salesiano*, Rím 11/2005 preložila Mgr. Katarína Hviezdarková, dobrovoľná spolupracovníčka *Adopcie na dialku SKCH*; spracovala Mária Takáčová (Graziella Curti)

**Jeden z veľkých otáznikov dneška pozostáva z troch slov: mládež, rodina, láska.**

*Periféria Tirany: štvrte plné násilia. Degradovaná oblasť obývaná chudobnými rodinami, ktoré sem často prichádzajú z dedín na úpätí hôr. Sem približne pred 15 rokmi prišli aj Saleziáni a Dcéry Panny Márie Pomocnice. Právne miesto ponúkajúce výzvu v oblasti výchovy a vzdelávania v najmladšej krajine Európy.*

### Krajina orlov

Fenomén, ktorý v súčasnosti charakterizuje Albánsko, je extrémna migrácia obyvateľstva, či už interná do miest, alebo externá do susediacich štátov, najmä Talianska a Grécka. Kvôli úteku pred chudobou a kultúrnou izolovanosťou sa tisíce ľudí sťahujú do miest, alebo emigrujú spôsobom viac než odvážnym, hľadajúc nové možnosti prežitia. Tento fenomén sa týka predovšetkým Tirany, ktorá v priebehu niekoľkých rokov zaznamenala nárast obyvateľstva o 7 % ročne. To predstavuje 1/3 mestskej albánskej populácie; od roku 1990 do roku 1997 počet obyvateľov Tirany vzrástol z 374 500 na 600 000. V tomto čase sa zároveň nadmerne rozrástol periférny okruh hlavného mesta: v rokoch 1990 až 1994 mesto zväčšilo svoju plochu 4-krát v porovnaní s hodnotami registrovanými v rokoch 1945 - 1985 a v súčasnosti sa naďalej rozrastá geometrickou postupnosťou. Nedostatok urbanistického plánovania a administratívnej kontroly v posledných rokoch umožnil vznik celým štvrtiam plným násilia v oblastiach, ktoré sú často degradované alebo nevhodné na výstavbu (poľnohospodárska a lesná pôda), kde chýba základná infraštruktúra (cesty, kanalizačná, vodovodná a elektrická sieť) a služby (školy, zdravotnícke služby, zber a odvoz odpadkov).

Väčšina obyvateľstva periférneho pásu mesta Tirany pozostáva z chudobných rodín - podľa kritérií *Pnud*, ktorá považuje za prah chudoby, ak príjem rodiny neprekročí 40 dolárov. Títo ľudia, často prichádzajúci z dedín na úpätí hôr, si po príchode do mesta sami stavajú obydlia z najrôznejších materiálov. Vznikajú tak skutočné barakové tábory, ktorým chýba akákoľvek mestská a sociálna infraštruktúra. To spôsobuje, že život obyvateľov je veľmi ťažký, vzrastá pocit izolácie a sociálnej neistoty. Tu sa zúfalstvo a frustrácia obyvateľov často premieňa na ozbrojenú agresivitu.

Degradácia prostredia, ktorá charakterizuje tieto oblasti, spôsobuje preukázateľné ujmy na zdraví predovšetkým u najslabších so-

ciálnych vrstiev. Obzvlášť u detí a mladistvých, ktorí sú v dôsledku absencie škôl a sociálnych centier nútení stráviť väčšinu svojho času na ulici. Okrem toho nedostatok pracovných príležitostí - finančný kolaps - uškodil najmä neformálnemu ekonomickému sektoru, ktorý poskytoval príjem predovšetkým najchudobnejšej vrstve obyvateľstva z periférnych oblastí, a postupne zhoršovanie životných podmienok spôsobujú situáciu skutočnej sociálnej núdze.

Počas posledných dvoch rokov, predovšetkým v dôsledku opakovanej ekonomickej, politickej a inštitucionálnej krízy, sa nezamestnanosť najmä u mladých ľudí stala dramatickou. Práve ona je jednou z hlavných príčin emigrácie Albáncov do susedných krajín, hlavne do Talianska. Krajine chýba sociálna a ekonomická perspektíva a sú to obzvlášť mladí, ktorí vidia svoju vlastnú budúcnosť len ako veľmi nejasnú. Títo sa preto stávajú ľahkou korisťou organizovanej kriminality, obchodu s drogami a prostitúcie.



foto: archív *Bollettino Salesiano*

Potvrďuje to aj sestra Magdaléna: „Nedostatok urbanistického plánovania a administratívnej kontroly umožnil vznik skutočných barakových táborov spojených navzájom prašnými cestami, bez kanalizačnej siete, zdravotných služieb, škôl, sociálnych centier. My saleziáni a saleziánky sme sa cítili povolaní prísť sem najmä kvôli mládeži, ktorá sa stáva ľahkou korisťou organizovanej kriminality a prostitúcie.“

### Irenin príbeh

Nie je to jej skutočné meno, aby sa zabránilo nebezpečenstvu pomsty. Keď ju predajú jednému mužovi, má sotva 8 rokov. V 12 rokoch s ním otehotnie. Vtedy ju matka, prostitútka, donúti ísť na potrat, a pošle ju do Talianska „pracovať“ na ulicu. Avšak polícia ju zadrží a pošle späť do Albánska. Ni-

kto z jej blízkych ju už ale nechce vidieť. Ako keby si ona zavinila svoje utrpenie a nešťastie.

### Nápad s pizzériou

Irenin príbeh je podobný ako príbeh dievčat, ktoré navštevujú dom sestier.

„Popri materskej škole, kurzoch angličtiny, strihov a šitia,“ hovorí sestra Magdaléna, „sme na malej ploche vytvorili miesto aj pre pizzériu. Tu prijímame dievčatá, ktoré sa vrátili do svojej vlasti. Sú tu v anonymite. Ich návrat do sveta práce, do premeny vlastného života, je veľmi tvrdý i v tomto mladom veku. Niektoré to však dokážu a sú svetlom nádeje pre tie ostatné. V hĺbke svojej podstaty sú to dobré dievčatá. Ich prítomnosť nám slúži na neustálu reflexiu. Kto vie, či my by sme dokázali zniesť takéto hlboké rany...“ Tu dievčatá znovu nachádzajú život. Sú šťastné, keď sa im podarí predať pizzu a sladkosti a zarobiť si nejaké peniaze. Budova je malá a preplnená v akejkoľvek dennej hodine: sú tu deti z materskej školy a dievčatá, ktoré navštevujú kurzy angličtiny,

strihov a šitia. Tiež kaplnka. Ale to nestačí. Nápaditosť v oblasti vzdelávania nikdy nekončí. Sestry vymysleli internát pre dievčatá, ktoré prichádzajú z dedín a nemajú finančné možnosti. Prenajali niekoľko miestností a sestra Magdaléna zostáva v noci pri nich. Je tu zima, pretože nemajú peniaze na kúrenie. V sobotu sa sestry premiestnia do Tale-Bregdeti, prímorskej dedinky, kde našli náboženskú púšť - chudobu a viac než 300 detí smädnych po láske. „Je pre nás sviatkom tam ísť. Žiaľ, nemáme toľko priestorov, aby sme mohli prichýliť všetky deti. Keď sa snažím robiť katechézu pre jednu skupinu, tie, ktoré zostali vonku, sa pokúšajú dostať dnu oknom. Podarilo sa nám pripraviť na prvé sväté prijímanie 40 detí...“ a s nadšením pokračuje v rozprávaní o plánoch komunity...



## Vianoce v Charite

### VRACAJÚ SA DO DOMU CHARITAS

V Dome Charitas sv. Damiána de Veuster v Spišských Vlachoch ponúka Spišská katolícka charita pomoc mladým mužom po ukončení ústavnej výchovy. V Dome je možné ubytovať desať chlapcov - ide o malokapacitné zariadenie rodinného typu. Cieľom zariadenia je pripraviť klientov k prebratiu zodpovednosti za seba a pomáhať im pri ich začleňovaní do spoločnosti. Dom Charitas takto podal pomocnú ruku už 27 mladým mužom. Niektorí z nich sa už osamostatnili, sú zamestnaní, vzdelávajú sa, budujú si rodiny. Sú aj takí, ktorí sa pravidelne vracajú do Domu Charitas v čase vianočných sviatkov, aby v tomto spoločenstve - v tejto rodine, kde prežili určité obdobie svojho života, slávil Vianočné sviatky, obdarili kamarátov darčekom, zaspomínali si, vymenili si svoje skúsenosti a navštívili známych. Darom pre zamestnancov Domu Charitas sú títo mladí muži, ktorí aj napriek tomu, že im chýbalo zázemie so strany rodičov a rodiny sa dokázali postaviť na „vlastné nohy“.

**Mgr. Ján Ivančo, SpKCH**

### OTVOR SVOJE SRDCE

Arcidiecézna charita Košice realizuje v čase od 4. 12. do 23. 12. 2006 6. ročník charitatívneho projektu „Otvor svoje srdce“. V tomto období dobrovoľníci ponúkajú ľuďom kahančeky s logom projektu, pričom prezentujú starostlivosť katolíckej charity o ľudí v akejkoľvek núdzi. Počas akcie si pripomenieme 5. december, ktorý je vyhlásený za Medzinárodný deň dobrovoľníctva. V tento deň sú študenti stredných škôl v uliciach mesta Košice a okrem prezentácie činnosti ADCH Košice, informujú ľudí o význame dobrovoľníckej práce.

**ADCH Košice**

### VIANOČNÉ DIEŤA AJ V ADCH KOŠICE

Po vianočnom darčeku túži každé dieťa. Medzinárodný projekt vianočných balíčkov chce naplniť túto túžbu detí. Deti z bohatších európskych krajín posielajú vianočné balíčky svojim rovesníkom vo východnej Európe. V každom balíčku bude priložená brožúrka o narodení Pána Ježiša, čím je zvýraznený evanjelizačný význam akcie. Do tohto projektu sa zapojila aj ADCH Košice. Za pomoci farských úradov a farských charít v Košickej arcidiecéze sme vypracovali zoznam 2000 detí z neúplných rodín, z

rodín v materiálnej núdzi, osirelých detí, chorých a postihnutých detí, ktorým tieto darčeky položíme pod vianočný stromček.

**Marta Krištofová, ADCH Košice**

### DECEMBROVÉ AKTIVITY V CHSC NITRA

Stručný prehľad pripravovaných akcií na december 2006 v Charitatívno-sociálnom centre Nitra: 5. - 7. 12. mikulášske obdarovanie sociálne slabých rodín oblečením, hračkami a knihami zo šatníka, 24. 12. návšteva mužskej a ženskej väznice v Nitre - duchovné slovo, povzbudenie, symbolické darčeky (káva) každému väzňovi. Jedná sa o 14-ročnú tradíciu riaditeľa DCH Nitra a sídelného biskupa, 25. 12. vianočný obed pre bezdomovcov v Dennom azylovom centre v spolupráci so sestrami zo Spoločnosti dcér kresťanskej lásky (obed, darček v podobe rukavíc, čiapky, šálu a ponožiek). 31.12. silvestrovské posedenie s bezdomovcami v Dennom azylovom centre; organizujú zamestnanci v spolupráci so sestrami zo Spoločnosti dcér kresťanskej lásky a so stálymi dobrovoľníkmi (obed, spomienka na zomrelých klientov, motívacia ku zmene života - predsvzatia klientov).

**PaedDr. Milena Beresecká, CHSC Nitra**

### POZORNOSŤ OSAMELÝM

24. 12. 2006, na Štedrý deň ráno, už tradične usporadúvame rozdávanie „sladkých balíčkov“ s vianočnými koláčmi klientom ADS Charitas v Spišských Vlachoch. Pri prípravných prácach nám pomáhajú dobrovoľníci z mesta. Z tejto drobnej pozornosti majú najväčšiu radosť tí, ktorí počas sviatkov ostávajú sami.

**Bc. Ludmila Gondová, SpKCH**

### PLES ĽUDÍ S DOBRÝM SRDCOM

Pre deti a mládež so špeciálnymi potrebami, ich malých priateľov, rodičov, súrodencov a známych pripravuje Dom Charitas sv. Jozefa a Špeciálna základná škola sv. Maximiliána Mária Kolbeho v Spišskej Novej Vsi v spolupráci s Mestským kultúrnym centrom v poradí už 11. ples ľudí s dobrým srdcom, ktorý sa uskutoční 27. januára 2007 o 16,00 v spoločenskej sále Reduty v Spišskej Novej Vsi. Základnou myšlienkou tohto podujatia nie je finančný výťažok, ale integrácia ľudí s mentálnym postihnutím so zdravou populáciou. Bližšie informácie je možné získať v Dome Charitas sv. Jozefa, tel.: 053/44 283 66.

**Branislav Hanus, SpKCH**



## Príbeh jednej Duše

**Bc. Ludmila Gondová, ADS Charitas Spišské Vlachy**

Kráčam rannými, hmlistými ulicami mesta. Vo vnútri mi ešte zaznievajú slová zo včerajšej odpustovej slávnosti: „Neste si vzájomne bremená...“. Z týchto myšlienok ma náhle vytrhne zvuk mobilného telefónu. „Sestrička, prosím, príďte, manželovi sa pohoršilo...“ A tak mením svoj plán cesty a ponáhľam sa do bytu na 2. poschodí. Ostatní musia chvíľu počkať. Veď im to potom vysvetlím. Pri dverách ma už čaká prelaknutá pani v pokročilom veku. Jej manželovi sa v poslednom čase zdravotný stav prudko zhoršoval. No nikam nechcel ísť. „Chcem zomrieť doma,“ tak to vždy hovorieval.

Keď som ho zazrela v malej izbe, prišli mi na um jeho slová a zdalo sa mi, že práve teraz prichádza ten čas. O týchto manželov sme sa starali už niekoľko rokov. Boli už starší a ich deti bývali ďaleko. Preto očakávali a cenili si našu pomoc.

Dnes ráno tu boli všetci... a napriek tomu zavolali aj mňa. Jednoducho sme sa stali súčasťou ich života. Mohli sme zdieľať spolu drobné radosti i starosti, ktoré život prináša. Veď naša služba nie je len o práci, ale predovšetkým o láske.

Sadla som si k posteli, na ktorej ležal pán Jozef. Ťažko a nepravidelne dýchal, no jeho tvár bola pokojná. Príbuzní, trochu nervózni, hľadali svoje miesto. „Poďte, poďte všetci k nemu. Nebojte sa, nebude mu to prekážať. Teraz nechce byť sám,“ navrhla som im. Povzbudení, prisadli si k zomierajúcemu. Pán Jozef sa počas života veľa modlil a nedávno prijal i pomazanie chorých. Teraz už na to nemal sil. Vytiahla som teda z vrečka ruženec a začala sa nahlas modliť Korunku k Božiemu milosrdenstvu. Pán Jozef zrazu pootvoril oči. Bol s nami spojený, ešte to vnímal. Po chvíli ich však opäť zavrel. Ťažké dýchanie utíchlo. Do očí sa i mne tísli slzy. Možno si želať krajšiu smrť? V kruhu rodiny, v kruhu najbližších, posilnený sviatostami...

Kráčam ulicami mesta. Vo vnútri mi znejú slová sv. Pavla: „Neste si vzájomne bremená, a tak naplníte Kristov zákon.“ Myslím, že v našej službe sa tieto slová často stávajú skutočnosťou. Pomáhať nieť bremeno, súvisiace so starobou, slabým či opusteným a v podstate aj ich príbuzným. A tento pocit nás priam ženie kráčať v ústrety ďalším ľuďom, ktorí sú nám zverení, do ich vlastných domov, vďaka nášmu poslaniu.

VYDÁVA Slovenská katolícka charita Sekretariát, ADRESA REDAKCIE Kapitulská 18, 814 15 Bratislava, tel. 02/544 31 506, 544 32 801, fax 02/544 33 097, e-mail: info@charita.sk, bankové spojenie Slovenská sporiteľňa, č. ú.: 0176 875 345/0900 VS 141, ZODPOVEDNÁ REDAKTORKA Mgr. Katarína Michalčíková, REDAKTORKA Katarína Lovásová, NA ČÍSLE SPOLUPRACOVALI: Sestra Magda Cerovská, FMA, Ing. Mgr. Margita Kulínová, Mgr. Dagmar Chanáthová, Sr. Michaela, Mgr. Mária Petriková, Ing. Mgr. Eleonóra Mitriková, Ing. Peter Malučký, Peter Michančo, Bc. Jolana Kubicová, Mgr. Katarína Seidlová, Mgr. Pašovič Ludovít, Anna Srnčíková, PaedDr. Janka Macková, Bc. Enico Potočká, Andrea Čusová, Mgr. Katarína Hviezdkarová, Mária Takáčová, Radovan Gumulák, Mgr. Ján Ivančo, Marta Krištofová, PaedDr. Milena Beresecká, Bc. Ludmila Gondová, Branislav Hanus, JAZYKOVÁ KOREKČIA Mgr. Augusta Lovásová, GRAFICKÁ ÚPRAVA Mgr. Katarína Michalčíková, Katarína Lovásová a Jozef Janoško, VÝROBA Vydavateľstvo Don Bosco, REGISTRÁCIA MK SR 3106/2003, FOTO TITULNÁ STRANA © Dreamstime, OSTATNÉ FOTOGRAFIE SKCH, DCH, FMA Albánsko. Časopis je nepredajný a vyšiel vďaka podpore Slovenskej sporiteľne a dobrodincov Slovenskej katolíckej charity.

Generálny partner

**SLOVENSKÁ  
SPORITEĽŇA**

Mediálni partneri

**alfaomega**  
INTERAKTÍVNA MEDIÁLNA

**cesta**

**Katolícke  
noviny**

# Držíme ľudí nad vodou každý deň

85 poradenských centier v SR je vám nablízku

## Slovenská katolícka charita: Pomoc ľuďom v núdzi

SKCH má po celom Slovensku 85 poradenských centier na pomoc ľuďom v núdzi. Konkrétne ide o 21 charitatívno-sociálnych centier (CHSC) a 64 farských charít. Do týchto centier môže prísť ktorýkoľvek človek v núdzi. Sociálny pracovník s ním preberie jeho situáciu a navrhne postup pomoci.

### Verejná zbierka

SKCH vyhlásila verejnú zbierku na ešte efektívnejšiu pomoc charity ľuďom v núdzi v týchto centrách: **CHSC Trnava, Žilina a Prešov.**

### Ak môžete, prosíme, prispajte na č. ú.: 0176875345/0900 VS 149

Názov účtu je Slovenská katolícka charita. Za vaše dary úprimne ďakujeme. O výsledkoch zbierky budeme informovať prostredníctvom médií.

### Čo centrá ponúkajú

- Poskytujú aktuálne zoznamy voľných pracovných miest v meste alebo obci
- Záujemcom o prácu pomáhajú napísať životopis a motivačný list
- Pomáhajú pri vybavovaní osobných a iných dokladov
- Pomáhajú pri vybavovaní sociálnych dávok od štátu
- Sprostredkujú zdravotnícku starostlivosť, psychologické poradenstvo, v prípade potreby i resocializáciu
- Umožňujú vziať si oblečenie a obuv z charitných šatníkov a dostať poukážku na výdaj charitnej stravy
- Poskytujú zoznamy ubytovní
- V prípade straty domova jednotlivca alebo rodiny charitný poradca odporučí charitný azylový dom alebo útulok

 **SLOVENSKÁ KATOLÍCKA  
Charita**  
blízko pri človeku

Bližšie informácie na [www.charita.sk](http://www.charita.sk),  
na 02/54 43 15 06 a v diecéznych charitách.

**Bratislavská katolícka charita**  
Hajdukova 12, 811 08 Bratislava  
02/52 96 46 66  
bkcch@ce.pog.sk, [www.charitaba.sk](http://www.charitaba.sk)  
**Bratislavsko-trnavská arcidiecézna charita**  
Hlavná 43, 917 00 Trnava  
02/5581 13 98  
battarci.charita@stori.sk  
[www.charitatt.sk](http://www.charitatt.sk)

**Diecézna charita Nitra**  
Samova 4, 950 50 Nitra  
037/772 17 38  
charita.nitra@telecom.sk  
**Diecézna charita Banská Bystrica**  
Kopčinská 21, 974 01 Banská Bystrica  
048/472 02 72  
dch.jeb@tiscali.sk  
[www.charitab.sk](http://www.charitab.sk)

**Spíšská katolícka charita**  
Jesenského 5, 052 01 Spáňská Nová Ves  
053/442 46 19  
charita@nitra.sk  
[www.charita-sk.sk](http://www.charita-sk.sk)  
**Diecézna charita Rožňava**  
Nám. baňárov 27, 048 01 Rožňava  
058/732 64 15

**Arcidiecézna charita Košice**  
Bočná 2, 040 01 Košice  
055/625 93 17  
adich-ke@charita-ke.sk  
[www.charita-ke.sk](http://www.charita-ke.sk)  
**Grickokatolícka apoštolská  
eserolátna charita**  
Dominikánske nám. 13, 040 01 Košice  
055/625 94 94

**Grickokatolícka diecézna charita  
Prešov**  
Hlavná 2, 080 01 Prešov  
051/772 39 70  
charitapkoch@stori.sk  
[www.grkatpce.sk/charita](http://www.grkatpce.sk/charita)